

EL LLENGUATGE

7/IX/1976

Intermedi medieval

No tots els barbarismes, com sabem, són castellanismes, ni tan sols gal·licismes. També es poden incloure en aquesta condició les formes que podríem anomenar ultracatalanitzades, és a dir, revestides, per un excés de purismes, d'una extremada aparença de catalanitat. En els anomenat llatinismes —mots obtinguts directament del llatí escrit— com que algunes vegades revesteixen una forma molt acostada a un mot primitiu del castellà, sovint s'opera aquesta ultracatalanització indeguda i hom transforma així «espacial» en «espaial» i «labial» en «llavial». Però les formes incorrectes són «espaial» i «llavial». Espacial i labial no són castellanismes sinó llatinismes, incorporats al nostre vocabulari normatiu com tants i tants llatinismes més.

Anàlogament, veiem com sovint es rebutgen les formes intermedi i medieval, que hom substitueix per les formes incorrectes «intermig» i «mitgeval». Però cal tenir en compte que al costat dels nombrosos derivats i composts de mig —que és la forma evolutiva que en català ha originat el terme llatí *medius*— disposem també d'alguns cultismes obtinguts directament d'aquesta forma llatina, o dels seus derivats també llatins, com ara *medi*, *medià*, *mediació*, *medial* i *intermedi* i *medieval*. En el cas de *intermedi*, es tracta d'un mot compost, format amb dos elements llatins, que té una correspondència en un altre compost, amb elements genuïnament catalans: *entremig*. Notem que *intermedi* (nom i adjectiu, amb el femení *intermedia*) ha originat un derivat, *intermediari* —que ningú no pensaria a rebutjar—, i que té també una forma equivalent, *mitjancer*, de formació estrictament catalana. I, per la seva banda, *medieval* ha originat els derivats *medievalista*, *medievalisme* i *medievalístic*, que difícilment hauríem obtingut de l'incorrecte «mitgeval».

ALBERT JANE